

GroenLinks over de Programmabegroting 2019

Beleidsarm?

Het karakter De begroting die nu voorligt wordt gepresenteerd als technisch, beleidsarm en realistisch. Simpel gezegd: er is een nietje door de begrotingen van de oude gemeenten geslagen. Opvallend is wel dat verderop in de teksten het begrip beleidsarm al wat wordt teruggenomen. Wij begrijpen zeker dat het nu lastig is om een begroting op te stellen. Omdat de gemeente nieuw is, zou dat beleidsarme nietje zeker te vergoelijken zijn. Maar het is gewoon niet waar dat er een beleidsarme begroting ligt. Er wordt meer dan 5,5 miljoen bezuinigd en met name op het sociaal domein. Inwoners, vooral kwetsbare groepen, zullen daar last van krijgen. En we moeten ook vaststellen dat vrijwel geen enkele inwoners inzicht heeft kunnen krijgen in deze begroting, laat staan mee kunnen spreken. Dat is jammer omdat met deze begroting wel het fundament wordt gelegd voor deze college- en raadsperiode.

Niet oppotten!

Er wordt gesteld dat de Algemene Reserve een omvang van ca. € 13 mln moet hebben voor een gemeente van onze omvang. Dat bedrag is hetzelfde als de optelsom van het weerstandsvermogen van de vier gemeenten afzonderlijk. Het is toegestaan om tijdelijk een lager weerstandsvermogen te hebben. GroenLinks is bereid om het weerstandsvermogen deels in te zetten om de tekorten in de eerste drie jaren op te vangen. Ons argument is dat het geldprobleem volgens de meerjarenraming tijdelijk en niet structureel is. Een tweede argument is dat we nu investeren in een nieuwe organisatie en nieuwe gemeente voor een welvarende toekomst voor onze waar inwoners. Die investeringen leveren straks veel op: mooiere dorpen en een betere samenleving. Een derde argument wordt geleverd in de Notitie Weerstandsvermogen en risicobeheersing van BMC. Hierin wordt aangegeven dat een weerstandsvermogen van € 11,8 mln. voor onze gemeente volstaat en met gerichte maatregelen nog wel verder omlaag gebracht kan worden. Dit betekent dat we dus ca. € 1,2 mln. extra kunnen inzetten.

Blinde bezuinigingen op sociaal domein

Er wordt fors bezuinigd op het Sociaal Domein. Enkele voorbeelden: het college kiest ervoor om € 400.000 te bezuinigen op de bijstandsbudgetten en de verlengde jeugdhulp wordt afgeschaft. De gevolgen voor kwetsbare inwoners worden niet genoemd of gebagatelliseerd. Bovendien kunnen de kosten op de lange termijn hoger zijn en zullen de maatschappelijke kosten bij mantelzorgers en bij organisaties in de dorpen komen te liggen.

Bij de actualisatie Huishoudelijke tarieven heeft de minister bepaald dat de tarieven bij nieuwe contracten reëel moeten zijn; de gemeente claimt echter dat bij de lopende contracten aanpassingen niet nodig zijn. Ondanks dat aanbieders aangeven dat het budget onvoldoende is. Wat betekent dit voor de zorg aan onze inwoners en wat betekent dit voor de beloning van de hulpen? Bij de invoering van het abonnementstarief is het kortzichtig om geen rekening te houden met de stijging van de kosten. Mensen met meer inkomen zullen nu sneller een aanspraak doen op voorzieningen. (Bijvoorbeeld, waar je in het verleden voor een noodzakelijke woningaanpassing bijvoorbeeld een forse maandelijkse bijdrage moest betalen, die

kon oplopen tot ruim € 600,00 per maand, is nu de maximale bijdrage € 17,50 per vier weken.) Vermogen is geen grond om WMO te weigeren Bij de WMO begeleiding worden maatregelen aangekondigd op het gebied van begeleiding. Onduidelijk is wat die maatregelen zijn en wat dit betekent voor de participatie van onze inwoners. Wat is het alternatief? Het terugbrengen van deze kosten is des te opmerkelijker omdat er ook bezuinigd gaat worden op de verlengde jeugdzorg en daardoor een verschuiving van begeleiding gaat plaatsvinden van jeugdzorg naar WMO. Op de verlengende jeugdhulp wil het college € 200.000 in 2019 bezuinigen op de € 800.000. De verlengde jeugdhulp wordt gewoon geheel gesloten. In onze gemeente maakten in de eerste helft van 2018 ruim 1300 jongeren gebruik van een of meer vormen van jeugdhulp. 10% van alle jongeren (0-18) die in onze gemeente krijgt hulp: jeugdhulp, jeugdbescherming, jeugdreclassering. Hulp die als het aan deze gemeente ligt stopt op hun 18e . Veel jongeren worden op dat moment op zichzelf teruggeworpen en zijn daar in het geheel nog niet toe in staat. Ze worden verwezen naar aanbod uit de WMO, PGB en de ZVW. Het is toch niet meer dan redelijk om het beleidsdoel te hebben dat dit afneemt tot onder het landelijke gemiddelde van 7 %? Het is toch ook logisch te veronderstellen dat dit redelijke doel niet gehaald wordt door het plotseling afschaffen van de verlengde jeugdhulp? Wij willen dan ook dat de gemeente zich hard maakt voor deze groep. De keten met alle betrokken instanties moet versterkt worden. Dat wordt nu onmogelijk gemaakt.

Duurzaam groen

De nieuwe gemeente verdient duurzaam en goed onderhouden openbaar groen in haar dorpen. Goed onderhouden openbaar groen versterkt de leefbaarheid. Inwoners voelen zich beter. De bezuinigingen op openbaar groen treft bovendien werkers in participatiebanen, waarop ook al via BUIG bezuinigd wordt. Bovendien zou het onderhoudsniveau van de openbare ruimte worden verlaagd. GroenLinks voelt daar niets voor en wil dus ook geen verlaging van het onderhoudsbudget groen (met €60.000,=).

Conclusies

GroenLinks zou het begrijpelijk vinden dat er een Programmabegroting zou liggen dat een optelsom is van die van de oude gemeenten. Die oude begrotingen zijn immers democratisch gelegitimeerd door de oude raden. Zeg maar het nietje. De voorliggende Programmabegroting is geen nietje. Ze is ook geen technische of beleidsarme begroting. De keuzen die er onder liggen verraden dat het Westerkwartier minder groen en minder sociaal wordt. Dat is niet ons Westerkwartier. Het tijdelijke financieel probleem volgens ons voorstel opgelost worden door een lager weerstandsvermogen: de eerste € 1,2 miljoen hebben wij al gevonden. Daarom kunnen de bezuinigingen op het Sociaal Domein en onderhoud openbaar groen in ieder geval grotendeels van tafel. Daarnaast is GroenLinks bereid om een beetje lager niveau van het weerstandsvermogen te aanvaarden, omdat het volgens de regels mag in een herindeling en omdat ons financieel probleem tijdelijk is. Met ons amendement en onze moties maken wij het beeld voor 2019 wat draaglijker.